

dicat omnia. Quod humano solidum et integrum videbatur iudicio, cum venerit spiritus veritatis, evacuat et comminuit illud. In spiritu enim vehementi conteruntur virtutum pigmenta in pulverem, et iustitia iudicatur. *In turbine*, inquit Job, *conteret me*: in turbine spiritus sui, spiritus vehementis, in turbine spiritum meum abripientis. *In hoc turbine conteret me, et multiplicabit*, inquit, *vulnera mea* (Job. ix, 17). Integra mihi videbatur, antequam veniret spiritus vehemens, iustitia mea: sed ipse dijudicat, ipse conterit, ipse vulnerat, et multipliciter confringit bonorum præsumptionem meritum, sauciam et languidam humanam docet esse virtutem.

8 Utinam mihi hoc modo conteri obveniat, redigi in pulverem omnium bonorum affectuum, piarum meditationum. Utinam, Jesu bone, turbo spiritus tui talem animæ meæ pulverem afflet de plateis coelestis Jerusalem, ut in hoc pulvere calefiam, in pulvere sedeam, in pulvere dormiam, sed pulvere pigmentario. Beatus qui in hoc pulvere moratur; cui suaves, et spiritualiter pulveris cogitationes undique allabuntur. *Expergiscimini*, inquit, *et laudate, qui habitatis in pulvere* (Isai xxvi, 19). Denique et sponsa de felici expergefata somno, quasi virgula fumi exurgit ex aromatibus universi pulveris pigmentarii. *Universi*, inquit. Et veritas ipsa bonorum universitatem operum ad quemdam te docet pulverem et velut sterilitatem deducere. *Cum omnia feceritis*, inquit, *dicite: Servi inutiles sumus; quæ debuimus facere fecimus* (Luc. xvii, 10). Felix qui tantum et talem sibi colligit pulverem, ut quæ jubentur faciat omnia, et reputet quasi nulla: qui universa bona quæ colligit, per humilitatem illa conterit. Paulus ad Corinthios operum suorum aromata multa enumerat: *In itineribus*, inquit, *sæpe; periculis fluminum, periculis latronum, periculis ex genere, periculis ex Gentibus, periculis in mari, periculis in civitate, periculis in solitudine, periculis in falsis fratribus*. Quid deinceps? *Quotidiana ejus sollicitudo omnium Ecclesiarum*. *Quis*, inquit, *infirmatur et ego non infirmor? quis scandalizatur et ego non uror?* (I Cor. xi, 26, 28, 29). An non velut quemdam bonorum operum pulverem tibi collegisse videtur Apostolus hæc et hujusmodi plura percurrens? Vis adhuc sublimiores aliquas virtutum ejus species audire? Veni cum illo ad visiones et revelationes Dei, ad raptum in paradysum, in tertium cœlum, ad beatam illam ignorantiam nescientis utrum in corpore an extra corpus extasis illa facta fuerit, non jam pulvis, sed fumus. Sed ne tamen fumo huic spiritualis contemplationis se jactantiæ fumus immisceat, audi quid sequitur. *Ne magnitudo revelationum extollat me, datus est mihi stimulus carnis meæ* (II Cor. xii, 1-7). Paulus stimulat ne extollatur: et quomodo qui hæc audis, refugis stimulari? quomodo te ipsum inter ubertatem donorum aut conterere desinis, aut conteri non sinis? Molestus stimulus, sed tamen vexatio præstat humilitatem pro-

fectui. Molestus stimulus carnis, sed non charitatis. Et passio amara, et discussio severa: utraque virtutes humiliat.

9. Sed omnia dulcius et efficacius prodeunt de camino quodam succensi amoris. Flamma hæc non modo virtutes humiliat, sed etiam immutat, et in novam convertit speciem, et de spiritualibus spiritualiores facit. Continentiæ myrrha, orationis thus, et in pulvere pigmentario, omnium humilis conscientia virtutum, omnia magis serenam producunt vultum et gratam speciem, cum de hac prodeunt officina. Bona enim contritio, sed concrematio melior. Suavis pulvis pigmentarius, sed fumus excellit. Nescio enim quid magis suave et spirituale magis in fumo quam in pulvere significatur. Ideo quodam igniti verbi beneficio inter sponsi flagrans amplexus, de pulvere pigmentario in fumi tenuitatem liquescit: de humiliatarum pulvere virtutum in fumum gloriæ. Qualis est, putas, perventio; cum tam delicatus sit ascensus? Quo tendit quæ talis ascendit? Quantus deliciarum est locus, in quem ascensiones istas disponit? Lectulus forte dilecti est. Nam ad illum præcipue sponsa debet aspirare. Ita plane est. Ideo sequitur: *En lectulum Salomonis sexaginta ambiunt ex fortissimis Israel*. Et pulcher ordo, ut de lectulo ad lectulum veniat: de lectulo suo, de cubiculo matris suæ, ad sui lectulum Salomonis. Nec minus congrua varietas quod deliciis istis immiscet fortia, et lectulum suum Salomon tam munita custodia vallat. Sed verbi proruentis jam reducamus habenas, novo capitulo novum dedicaturi sermonem, præstante Domino nostro Jesu Christo, qui vivit et regnat in sæcula sæculorum. Amen.

SERMO XVI.

Lectulum Salomonis sexaginta ambiunt ex fortissimis Israel. (Cant. iii, 7.)

1. O quam delicata sponsa ascendit, quam pene sine mole corporis, et quam penitus sine corruptione carnis! Quænam erit corpulentia, ubi fumo confertur? quæ corruptela, cum illum non caro fluxa, sed aromata cremata exhalent? Delicate ascendit, et digna lectulo Salomonis. Esther et lotam, et unctam lego, ut regio unguenti suavitate mulceret amplexus (Esther ii). Hæc vero jam unguentis non utitur in sponsi gratiam, sed liquefacta effecta est odore ipso unguenti. Sed non omnes verbum hoc capiunt, non omnes his possunt deliciis perfui. Si omnes fruerentur, omnes fraudarentur: et in hoc est et pulchra varietas, et pia charitas, quia alius est qui fruatur, alius qui tuetur. In hoc aliorum et tuta, et læta sunt otia, quod aliorum sunt munita custodia. Ideo *lectulum Salomonis sexaginta ambiunt ex fortissimis Israel*. Non vult Salomon noster lectuli sui turbari delicias, dulces attenuari affectus, ne attentari quidem: pacata diligit qui pacificus dicitur. Quis noster Salomon, nisi Jesus Christus? Ipse est pax nostra, ipse qui fecit utraque unum (Ephes. ii, 14). Ipse pacificavit sanguine suo non modo quæ in terris, sed quæ in cœlis sunt (Coloss. i, 20). Disci-

plina pacis nostræ super eum (Isai. liii, 5). Disciplina debite nobis pœnæ sustinuit, ut nobis iustitiæ pacem refunderet. Ipse punitus, tu repropitiatus: et ut punitus, sed pœna tua pacem tibi parturire non potuit. Hostia immunda contaminatos mundare non poterat, non modo alios, sed ne se ipsam quidem. Disciplina ergo super nos, sed non erat illa nobis ad pacem disciplina. Erat in nos mortalitatis et afflictionis illata sententia; sed non erat iniustitia revocata. Tu quidem judiciaria sententia ligatus, sed tuus non erat solutus reatus: et pœna erat, et pax non erat. O misera et gravis disciplina super filios Adam! conteris et non protegis; punis et non purgas; consumis, et non concilias; consumis, sed carnis substantiam, non culpam. Quid tibi et paci? Quando pacem conferes, cui est cum peccato commercium? quando conferes, gratiam, quæ non auferis culpam? Iustitia enim et pax osculatæ sunt (Psal. lxxxiv, 11). Disciplina pacis nostræ super eum, qui nobis attulit fructus pacatos iustitiæ. Dictus est ille solus Salomon noster verus pacificus, quod in diebus ejus orta nobis sit iustitia, et abundantia pacis (Psal. lxxxi, 7). Abundans vere pax, quæ non modo præterita suffecerit repropitiare delicta, sed omne etiam abundet in sæculum. Abundat enim donec auferatur labor mutabilitatis nostræ, labor mortalitatis nostræ, alternantium labor defectuum. Vere abundans pax, quæ non est data ad mensuram meriti. Non enim meritum invenit, sed contulit. Quomodo non abundans pax, quæ et remisit 48 offensam, et priorem cumulavit gratiam? Erat homini primo in paradiso pax, ut non posset invitus abduci: sed non erat virtus, per quam postea posset, cum vellet, reduci. Erat gratia, ut posset non exire; sed non erat ut posset, cum vellet, redire. Modo pax uberior in gratia Christi, quæ post iteratos excessus ultro offertur, et pœnitentes non repudiat, sed revocat. Bene pax abundans, quæ nulla potest exhausti injuria, paratior ad veniam quam ad vindictam. Pax hæc a remissione peccatorum incipiens, usque ad divinæ participium abundavit naturæ. Qui enim adhæret Deo, unus spiritus est (I Cor. vi, 17).

2. Vides quanta repropitiationis abundantia, ut non jam pax cum Deo, sed magis unitas cum eo dici possit. O beatum confinium, ubi sublatus est inimicitarum paries medius! Beatum quidem confinium, sed nondum tutum. Adhuc hostis noster hos tentat pervadere terminos, fines convellere. Est nobis in Christo pax cum Deo Patre, sed nondum pax ab hoste communi. Abundabit autem pax hæc, donec destruat novissimus inimicus, mors. Interim etsi non est pax ab ipso, protectio tamen est contra ipsum. Erit ipse pax nostra, cum Assyrius venerit in terram nostram, et calcaverit in finibus nostris. Proximos sibi potest Assyrius fines infestare spirituales, posteriores non potest: calcare potest, sed stare non potest in finibus nostris. Erit enim Christus pax, cum calcaverit in finibus nostris Assyrius. Habemus confinium et confinium: confinium cum

Deo, et confinium cum mundo; confinium cum spiritu, et confinium cum carne. Et si quibusdam dictum est, *Vos non estis in carne, sed in spiritu* (Rom. viii, 9); confines tamen sunt carni vel propter substantiæ naturam, vel propter carnis curam. Hostis ergo carne nostra quasi castro utens, regiones spiritus de vicino infestat, et de contermino præsidio insidias machinatur. Sed erit iste, id est Christus, pax, cum Assyrius calcaverit fines nostros. Ille Salomon noster, pacificus noster; qui præstat nobis pacem super pacem; pacem cum Patre, pacem ab hoste; ipse ponet fines nostros pacem (Psal. cxlvii, 14). O confinium et confinium, quantum discrepat ab invicem! quantis tu abundas gaudiis, et quantis tu es vicinum et obnoxium scandalis! O finis et finis! tu quam læte teneris, et tu quam laboriose regeris! Utrobique Christus limes est medius: isthinc separans, illinc fœderans: isthinc inchoans, illinc consummans. Sapientia enim attingit ab hoc fine fortiter usque ad finem illum, disponens in illo fine cuncta suaviter (Sap. viii, 1). Finis ille lectulus est. Ideo de muliere forti dicitur: *Procul et de ultimis finibus pretium ejus* (Prov. xxxi, 10). *Pretium ejus est*; propter quod ipse se impendit, quod ipse se æstimat, quo ejus expletur aviditas. Quid id aliud est, nisi sponsi amplexus et lectulus? Ultimus finis est, ultra quem se non potest aviditas extendere, nec facultas comprehendere sufficit. Finis est, ubi ipse a te deficiis, ubi exhauriris, ubi alius esse incipis, totus in Christo, et solus in te Christus. O vera pax, et plena pax, quando de regno Dei tollentur scandala; quando non erit timor in finibus nostris; quando non erit finis et finis, sed unus tantum finis, et supradictus finis. Finis Deo fœderans, et conformans tantum: finis lectuli gaudiis fruens, non gladiis agens.

3. Nunc vero ut quieti sint quantulacunque sunt lectuli gaudia, necessaria quidem est custodia fortis. Ideo *lectulum Salomonis sexaginta ambiunt ex fortissimis Israel*. Et in Evangelio habet: *Cum fortis armatus custodit atrium suum, in pace sunt ea quæ possidet* (Luc. xi, 21). Uberior hic commemoratur custodia, quia uberior est gratia lectuli quam atrii; et sponsæ sollicitudo major quam possessionis. Et ad portam paradisi angelicam custodiam cum gladio flammeo positam lego (Gen. iii, 24). An non quidam paradysus lectulus Salomonis? *Lectulus*, inquit, *noster floridus* (Cantic. i, 15). Denique ipse flos campi, ipse lignum vitæ. Bene paradysus deliciarum lectulus talis. Vides quomodo amplæ deliciae arcta cinguntur custodia? Lectulum enim Salomonis ambiunt sexaginta fortes ex fortissimis Israel. Non multum nunc de numeri hujus disputatione: illos tamen videtur signare, qui prærogat et iustitia operis, et notitia legis. De fortibus Israel sunt, qui fide fortes sunt, qui stant in fide, et viriliter agunt; qui omnia possunt, sed in eo qui eos confortat Christus. Male 49 fortis est, qui adversus scientiam Dei se extollit; qui adversus illam inflexibilis et rigidus

est : cui fortitudo lapidum fortitudo ejus, et cor ejus æneum; ut nec vexatio det intellectum auditui ejus : quales denique sunt quibus Paulus ait, *An æmulamur Dominum? Numquid fortiores illo sumus?* (I Cor. x, 22.) Non est de fortibus Israel, qui cum vulneratur non dolet; cum verberatur non sentit, stolidus manens ad omnes stimulos anticipis gladii verbi penetrabilis, et gloriatur si contra sapientiæ stimulos calcitret. Non talis Maria, cujus animam, ac si mollem materiam, gladius pertransivit. Me utinam facile obtineat verbum validum; in me operetur ejus efficacia, et animam meam hic penetret gladius, ut et ipsa quasi in gladium convertatur contra spirituales pugnatu nequitias.

4. Quid mittis manum ad fortia, qui ex fortissimis non es? Custodiam ut quid suscipis, qui desidiā non excutis? Quid lectulum ambis, qui gladium non habes; aut si gladium habes verbi, habes illum in vagina [al. pagina], non habes in lingua? Non tenes manibus linguæ, verbi Dei versatilem gladium. Volubilis est sermo, spiritus flammeus est : sed nescio quomodo contra naturam suam pigrescit in manu tua : restringitur et hebetatur, qui acutior est et penetrabilior omni gladio ancipiti. Non est velox verbum in ore tuo; non currit velociter; non est versatile in manu tua pro varietate negotii, quod tamen ad omnes spiritualis certaminis usus abundat. Quid tibi usurpas officium, cujus usum non habes? *Omnes tenentes gladios, et ad bella doctissimi* (Cantic. iii, 8). Sine causa gladium portas tu, qui bellandi sufficienter non habes peritiam : aut si doctus es belligerare, magis te exerces ad negotia sæculi, quam ad negotia Christi; forensi jure plus uteris quam ecclesiastico, plus sæculari quam spirituali certamine calles. Paratum vult virum ecclesiasticum Princeps Ecclesiæ, paratum eum vult ad reddendam rationem de ea, quæ est in nobis, fide et spe (I Petr. iii, 15). Et quoniam pacto piger et imperitus ad ista gloriaris, si prompte respondeas de jure publico? Decentius multo in ore clerici, in ore monachi sacra quam sæcularis littera sonat. Quid in Jerusalem vis loqui lingua ægyptia? Non sic Isaias. *Erunt, inquit, quinque civitates in terra Ægypti loquentes lingua Chanaan* (Isai. xix, 18) : scilicet quia penitus hebræa non poterant, ea loquerentur quæ est vicina hebrææ; quia lingua sancta non poterant, vel ea loquerentur quæ sanctæ affinis est. Quid vis media ex parte loqui azotice, qui judaice debes? Sic enim habes in Esdra (II Esdr. xiii, 24). Loquere linguis non hominum, sed Angelorum. Angelus enim Dei es, qui sacri profiteris verbi ministerium. *Labia enim sacerdotis custodiunt scientiam, et legem requirunt ex ore ejus, quia angelus Domini exercituum est* (Malach. ii, 7).

5. Evangelice ex toto loquere, qui vir evangelicus es. Sermo ergo tuus legem redoleat, Prophetas, Apostolos; eorum verbis linguam tuam exacue, mutua ex eis arma potentia Deo, ad debellandas munitiones, ad redigendum omnem intelle-

ctum extollentem se adversus scientiam Dei (II Cor. x, 4, 5). Versatilis sit in manu tua gladius spiritus, ut ad omne quod tibi emergit negotium famuletur; nec te destituat sermonis sacri facultas, cum temporalis et subita deponat occasio. In labiis tibi sit, non in foliis verbum validum et efficace : *Labia enim, non folia, sacerdotis custodiunt scientiam*. Gladius verbi tibi sit a latere, non in lateribus : proximus tibi sit. Accingere eo super femur tuum, ut potens sis et promptus, et exhortari in doctrina sana, et contradicentes redarguere. Non tibi sit ensis sub femore, et verbi sacri studium carnis prudentiæ non supponas. *Uniuscujusque ensis super femur suum* (Cant. iii, 8). Alii datur sermo scientiæ, alii sermo sapientiæ, et unicuique doctori sua datur a Spiritu gratia (I Cor. xii, 7-10). *Uniuscujusque ensis super femur suum* : ut ubi est tentationis occasio, ibi major verbi præoccupatio fiat, commonitio crebrior. *Uniuscujusque ensis super femur suum* : ut se ipso primo corripat, se ipsum custodiat, se ipsum dijudicet. *Docet te Paulus quasi super femur tuum ensem habere* : *Considera, inquit, te ipsum, ne et tu tenteris. Ensis cujusque super femur suum, propter timores nocturnos, propter lapsus subitos, præoccupatos casus. Quasi timorem nocturnum Apostolus innuit dicens* : *Si præoccupatus fuerit homo in aliquo delicto* (Gal. vi, 1). Nocturnum est enim quod improvisum est, quod subitum : nocturnum 50 etiam quod insidiosum est. Ideo dicit : *Ut non circumveniamur a satana. Non enim ignoramus insidias ejus* (II Cor. ii, 11). Idem Paulus alibi timebat a timore nocturno. *Timeo, inquit, ne, sicut serpens seducit Evam, ita corrumpantur sensus vestri a simplicitate, quæ est in Christo* (II Cor. xi, 3). Bona simplicitas, ubi Christo adhærens unus est cum illo spiritus. Simplicitas est ubi unitas est : simplicitas est, si jam non ipse vivis, sed vivit in te Christus; si te devoret sapientia Dei, si te spiritualis absorbeat lætitia, et intimis recondatur visceribus. Et ubi est tanta simplicitas nisi in lectulo?

6. *Uniuscujusque ensis super femur suum. Super femur, non propter femur, sed propter timores nocturnos* : forte quia non est illis colluctatio adversus carnem et sanguinem, qui signatur in femore, sed adversus mundi rectores, tenebrarum harum (Ephes. vi, 12). Ideo *propter timores nocturnos, contra spirituales nequitias. Quanto felicior est luctam, quæ Salomonis contineris in lectulo? non contra carnales nequitias, nec contra spirituales quidem, sed cum spirituali lætitia, cum Salomone, qui pacifici nomine prærogat. Ideo pacifica colluctatio cum ipso. Et pacifici nomen, et sapientiæ personam Salomon gerit. Ama, inquit, sapientiam et amplexabitur te. Amplexus, colluctationis quamdam speciem præfert. Amplexare, ut amplexetur te. Glorificaberis ab ea, cum illam fueris amplexatus, sicut dicit in Proverbiis* (Prov. iv, 5-8). Amplexere verbum, utere eo sicut in lectulo, non sicut in bello.

n lectulo locus est non ensibus, sed amplexibus strictis. Noli fortis esse, ne tibi foris esse contingat. Intus utere verbo, non quasi gladio, sed quasi sponso, ut verbo ipse oblueteris. Oblueteris veritate ipsa, non contra errores oblueteris et vitia; aliis hoc munus et officium relinque. Quid tibi cum conflictu, cui totum de affectu constare debet? Quæ sponsa est, non disputantis et confligentis sectatur negotium, sed otium amplexantis. Alii lectulum ambient, tu cupitis amplexibus fruere.

7. Quid tamen est quod de ipso lectulo nobis apparatu nil dicit? quod ejus vel in modico depromit delicias? Forte verbum hoc verbum ineffabile est, et quod non licet homini loqui. Qui experitur, intelligit : et tantisper dum experitur, ne memoria quidem præteritas integre recenset delicias. Quod potuit Scriptura expressit. Lectulum dixit, et lectulum Salomonis. Satis dictum est, sed sapienti. Et *thronum lego Salomonis* (III Reg. x, 18-20), et *ferculum* (Cant. iii, 9) : sed utrumque ambizioso exstructum apparatu, et sicut regias decet delicias. Numquid ergo lectulum intelligemus neglectum? Absit : sed sufficiebat scribenti, ut lectulum diceret, qui sponsæ loquebatur. Illa enim nihil in lectulo diligit nisi quod lectulus est, et quod in eo copia sit suum amplectendi Salomonem. Magnum et multiplex mysterium reperies in lectulis per omnem Scripturarum textum, sed non est comparatio ad lectulum Salomonis. Est lectulus, quem sibi Job sternit in tenebris (Job. xvii, 13); et est lectulus, quem David rigat in lacrymis (Psal. vi, 7) : est lectulus, in quo languens decumbit (Matth. viii, 6); et est lectulus, in quo defunctus resurgit (Marc. v, 40). Talis Elisæi, talis lectulus Eliæ. Uterque defunctum hospitem mulieris filium in lectulo suscitavit (IV Reg. iv, 32-37, et III Reg. xvii, 17-23). Ille expandit se super mortuum, iste incurvavit. Unus in utroque Christus. Ille exinanivit se, ut formam servi susciperet, et æternitatis suæ longitudinem intra temporalis brevitatem naturæ contraxit. Ipse expandit se, cum Spiritum sanctum abunde in nobis infudit. Sinus ille matris defunctum premere poterat, non vivificare. Littera enim occidit, spiritus autem vivificat. Sed verus Elias illum in cenaculum tulit, ad spiritualem provexit intellectum. Frigidus erat litteræ sinus, nec poterat ejus intelligentia vitalem spirare calorem. Bonus Eliæ lectulus, qui defuncto vitæ calorem infudit. Justus ex fide vivit (Hebr. x, 38). Ideo tribus metitur vicibus, ut Trinitas cognitionem conferat, et dividat mensuram fidei. Plangit lex litteræ sensum extinctum, sensum carnalem : sed Christus hunc sensum tulit, spirituales resituit. Novum et vitalem intellectum reddidit litteræ, quem suum vere agnoscat ipse Elias, qui restituit omnia, et nova facit : et Paulus legi se mortuum dicit, ut vivat in Christo (Gal. ii, 19, 20). Bonum est, ut et tu moriaris non modo veteri legi, sed et veteri homini, ut suo te vivificet in lecto,

qui peccata nostra tulit in corpore suo, ut peccatis mortui, justitiæ vivamus (I Petr. ii, 24). Tu enim quod seminas, non vivificatur, nisi prius moriatur. In hoc resuscitato intelligimur 51 omnes, et ideo communis resurrectio hæc. Sed privata quædam in lectulo Salomonis gratia, et solius sponsæ prærogativa servata.

8. Etiam nunc si quis matris nostræ (conventus hujus sancti), viduæ apud quam utrumque sustentaris, Jesu bone, si quis filius ejus moritur, tu resuscita. Mortuus est qui vel tædii, vel desperationis mole obruitur, in quo nihil et vividæ devotionis, fervidi spiritus : qui et si legis præcepta non deserat, et intra Regulæ gremium se concludat, frigidus tamen et moribundo languet affectu, in opere sancto suave nil sentiens. Totius illum Ordinis tristis exanimat facies. Molli et femineo matris est sinu fovendus, ut non exasperatus abundantiore tristitia absorbeat. Non expedit ei extra materni sinus ambitum reperiri, ne forte non tollat illum verus Elias in cubiculum suum. Quos resuscitat Christus, mulierum ubique fletibus donat. Sic viduæ filium (Luc. vii, 12-15), sic sanctarum fratrem mulierum (Joan. xi, 41-44), sic parentum precibus suscitavit puellam (Luc. viii, 49-55). Tolle, bone Jesu, et hunc mortuum nostrum de matris gremio. Regularis hæc et exterior observantia neminem ad perfectum adducit. Introduce illum ad molliorem lectum melioris spei, per quam approximet Deo. Experiat quod exspectat quoniam bonus Dominus expectantibus se, animæ quærenti illum (Thren. iii, 25). Unius horæ experientia, multorum temporum labores exhilarat. Tunc redditur matri quem illa prius amiserat, dum non teneret ejus affectum, sed mortuam devotionem defleret. Novus redit ad nos, postquam tu illum te ipso vestisti. Ideo te super ipsum expandis, ut quod est in eo fœdum, operias; quod nudum, vestias. Bonum hujus lectuli usus, qui brevi hora in tempora sequentia vitalem alacritatem transfundit. Major in Salomonis lectulo gratia, in quo sponsa matrem carnalem derelinquens, perpetuo jure dilecto adhæret, et unus cum illo efficitur spiritus.

9. Bonus ergo lectulus, in quo nullus languor nisi forte languor amoris : qui non versatur in infirmitate, sed in jucunditate. Bonus lectulus, qui non rigatur lacrymis, qui non in tenebris sternitur, qui nihil habet in se triste, nihil tenebrosum, sed totum lux et lætitia est : qui non indiget tapetibus de Ægypto, quibus in Proverbiis mulier hæretica lectulum sternit (Prov. vii, 16). Nihil enim in se habet lectulus Salomonis alieni ornatus; nihil pietati, nihil mundani; sed totum sancta voluptas et solida veritas. Magnum et varium sacramentum in sanctorum lectulis; sed sponsæ lectulus huic valet comparari. In lectulo suo quem quærit dilectum non invenit; ideo surgit et circumit donec ad istum pertingat. Festina, filia, sacrata virgo, festina istam ingredi requiem. Noli strictas in circuitu enses vereri, Enses isti, enses verbi super femur, et propter timores no-

eternos, vel carnis configunt lasciviam, vel timidi cordis abscondunt ignaviam. Hoc quidem in aliis: te vero suavius vulnerant, ut charitate transfixa noturnum ignores timorem, nec quidquam habeas frigiditatis admixtum; sed tota transeas in affectum igniti amoris, quæ in solum amoris es usum dicata, et in charitatis lacum ascensura stratum dilecti, lectum Salomonis veri Jesu Christi, qui vivit et regnat per omnia sæcula sæculorum. Amen.

SERMO XVII.

Ferculum sibi fecit Salomon de lignis Libani.
(Cant. III, 9.)

1. Audistis, sacræ virgines, sponsæ Christi, audistis hesternò sermone de lectulo vestri Salomonis: ulterius hodierno pergitis quærere de ferculi sacramento. Omnes vultis hujus Cantici sermones ad amoris usum deflectere, et ad vestras interpretari delicias. Vobis solis hæc putatis esse conscripta carmina? Nullus sapit vobis sermo, qui non amatoriis vernet affectibus et dulcem charitatis odorem aspirat. Habetis ergo et hic aliquid quod amatorium sonat blandimentum: de ferculo vobis alludit sermo divinus. Nullam vobis residere patitur dilectus excusandi materiam. Grata quidem sunt promissa lectuli gaudia, sed poterat aliqua in vobis adhuc suspicio de perveniendi difficultate submurmurare. Ideo vobis sermo sacri vehiculi, quo estis ad lectulum portandæ, pulchra varietate describit **52** ornatum. Etiam in itinere sponsus vobis procurat ipse delicias. Ferculum hoc quidem gratum est materia, sed auctore est gratius. Ipse enim Salomon ferculi hujus est auctor et artifex. *Ferculum enim sibi fecit rex Salomon de lignis Libani, columnas fecit argenteas, reclinatorium aureum.* Audi, filia, quam glorioso apparatu portaris ad lectum. Non sinit te sponsus sine reclinatorio, et illo aureo, fortasse ex illo auro de quo legis: *Caput ejus aurum optimum* (Cant. v, 14). Multus reclinatorii usus est, sed inferior quam lectuli. In reclinatorio habet spes fessa jucundum sustentamentum, oblectamentum in lectulo. Hic sponsæ votum fovetur, ibi votis fruitur. Quantus te, putas expectat apparatus, quæ tali deducis ornatu? Quid ego nunc sermone frequenti cuncta exaggerem, ligna cedrina, ligna Libani, columnas argenteas? Ipso auditu se nobis ista commendant, et corporalis pulchritudo in figuram adducta spiritualem, quemdam et intelligibilem conatur indicare decorem, et sanctæ animæ designare vehiculum. Hæc enim corporalia intelligi, lectionis circumstantia non sinit. Quid enim aurum materiale charitate consterneretur? Sed omnia spiritualia sunt, quia spiritualis est amor, cui tam ambitiosus ferculi blanditur apparatus.

2. Possem hæc et similia de ferculo hoc ad nostrum derivare sensum. Sufficiat ista breviter disputasse, ad vestram vel satiandam, vel provocandam aviditatem. Quid? vobis solis vultis hæc cantica servire? Sinite adolescentulæ pascantur: sinite ad suam

commoditatem, ut vel pauca inflectant capitula. Sapientibus et insipientibus debitor est Christus. Nihil vobis imminuitur, si aliis pro suo sensu abundet. Estote contentæ lectulo: inferioribus vel ferculi permittite usum inservire. Illius gratia parior, hujus popularior. In illo includitur, in isto ingreditur Christus. Vobis se uberius et quadam specialitate indulget: sed tamen alias non obliviscitur, quæ vestram nondum valent ad mensuram pertingere. Potestis et vos ferculi participare sacramento et vice perfungi, si Sponsum quem inclusum tenetis, ad nos quasi reportetis. si deferatis pacem, si annuntietis bona, si gaudia foris prædicetis quæ intus videtis. Quidni ferculum erant, de quibus in Ecclesia canitur: « Portantes pacem et illuminantes patriam? (In Offic. de Apost.) Sed nemo vel prædicationis officium assumat, nemo sibi sumat honorem nisi vocatus a Deo (Hebr. v, 4). Quid te ipsum super candelabrum ponis, qui te ipsum non accendis? Ille te ponat in sublimi, qui lucernam te fecit. Per illum ascende, qui te accendit. Denique nemo se ipsum ferculum facit, sed ipse Salomon fecit sibi ferculum de lignis Libani. Est et ferculum, si quis non solum in ore, sed et in corpore suo Christum portet. *Glorificate et portate Christum in corpore vestro*, dicit Paulus (I Cor. vi, 20). Portari vult a vobis Christum, sed gloriose, non cum tædio, non cum murmure, non cum indignatione et fluctuante proposito; denique portari, non trahi. Trahenti enim onerosus est Christus, onerosa castitas, onerosa humiliatio, obedientia gravis, pauperies sordet: deformiter portas qui sic conversaris. Fascis quidam grandis tibi videtur fides, et pietas ponderosa. Non potes dicere: *Fasciculus myrrhæ dilectus meus mihi* (Cant. i, 12). Quid? Fenum tibi videtur fides tua, sub cujus onere sic strides, sic gemis, sic murmurat, quomodo plaustrum stridet onustum feno. Non est fenum Christus, sed flos est, sed fructus est, sed lignum vitæ, lignum quod dat fructum in tempore suo: et tu non vis expectare? Beati qui vescuntur tempore suo *Eccle. x, 17*). Denique patientia necessaria est, ut reportetis promissiones (Hebr. x, 36). Portate ergo patienter onera, imo onera pietatis. Pietas enim et ipsa partem jam habet repromissionis, sicut scriptum est? (I Tim. iv, 8.)

3. Ergo portate imaginem ejus qui de cælis est, et gloriose portate. Onus enim ejus leve. Estote non ignominiosum offendiculum, sed gloriosum vehiculum, quale fecit sibi rex Salomon. Miro autem modo ita virtutum distinguit varietatem, ut primo loco elationis vanitatem excludat. *Quid enim habes quod non accepisti? Si autem accepisti, quid gloriaris quasi non acceperis?* (I Cor. iv, 7.) Si ferculum es, non tu te, sed ipse te fecit. *Ferculum enim sibi fecit rex Salomon de lignis Libani.* Et ligna ipsa quis fecit? nonne ipse? Ipse plantavit cedros Libani. Quod si tu cedrus es alta Libani, noli tamen altum sapere, sed time, ne forte inde evellaris **53** propter elationem, ubi plantatus es per electionem. Non enim

tu te, sed ipse elegit te in opus ministerii: ipse ministerii officium, ipse ministrandi confert gratiam, id est facultatem et dignitatem. Agnosce a quo plantatus es, et non tibi veniat radix superbiæ, ut non moveat te manus tentatoris. Non ascendat, ut succidat te securis inimici, cujus ne novacula quidem super caput sanctorum ascendit. Ferculum Dei ille sibi præripere gestit, et in usus suos de Libano ligna succidere. Denique apud Ezechielem gloriatur et dicit: *In cathedra Dei sedi* (Ezech. xxviii, 2). Vide ergo ne per elationem de cathedra justitiæ efficiaris cathedra pestilentiæ et ferculum scandali, et per te vel exempla, vel sermo malus ad multorum perniciem ut cancer serpat. Esto ferculum Dei, ut ejus in te imaginem portes, et in odorem notiæ suæ per te manifestet. Tale Paulus ferculum erat, de quo Dominus ipse profitetur: *Vas electionis est mihi iste, ut portet nomen meum* (Act. ix, 15). Ipse qui elegit, ipse ferculum fecit.

4. *Ferculum sibi fecit rex Salomon de lignis Libani.* Ligna hæc ligna cedrina sunt, et natura sui et nomine loci nescio quid magnum commendant. Libanus candorem sonat, cujus ligna nulli obnoxia sunt corruptioni: et sicut substantiæ suæ non admittunt putredinem, ita suavissimum spirant odorem. Bene Libanus Paulus, qui serviebat Deo, ut ipse dicit, in conscientia pura (II Tim. i, 3). Quid enim pura candidius conscientia? quid imputribilius illo, quem nulla creatura separare potuit a charitate Dei? Momentaneæ virtutes, et quæ ad horam subsistunt, mihi non videntur tam ligna quam olera, quæ cito decidunt. At in Paulo quædam erat indefessæ charitatis imputribilitas. Ideo bonum certamen certavit, cursum consummavit, de cætero exspectans coronam justitiæ (II Tim. iv, 7, 8), coronam de manipulis, cujus jam quasi de vicino attraxit odorem. Denique et ipse hominum exhalavit odorem, odorem vitæ ad vitam, odorem notiæ Dei (II Cor. ii, 14, 15). Bonus odor fama bona: bonus etiam odor conscientia bona. Illa aliis bene olet, ista sibi. Hæc enim gloria sanctorum, testimonium conscientiæ (II Cor. i, 12). Futuræ enim beatitudinis fructus jam nobis in bonitate vitæ cœperunt olere. Et bene imputribilitati bonus odor adjungitur: nam e contrario putredo fetorem emittit. Qui enim seminat in carne, de carne metet corruptionem, de corruptione tristem odorem, sicut de integritate suavem.

5. Et bene de integritate inducta est mentio, quod virginalis candor expressus videatur Libani lignis. Nam et bonum virginalis continentia vaporat odorem, et ejus est perpetuus usus. Sive enim conjugii servitus evacuabitur, sive desolatio viduarum cessabit, virginalis vero integritatis libertas et gratia non excidet unquam: quia qui non nubunt, nec nubuntur, jam sunt quasi Angeli in cælo (Matth. xxii, 30). Denique et Libano in Scripturis legitur comparata virginitas, *Ego*, inquit, *quasi Libanus non incisus evaporavi, et sicut balsamum non mixtum odor meus* (Eccli. xxiv, 24). Merito Libanus venter in-

maculatus, venter impollutus, venter intactus, venter non incisus. Non incisus est, cujus manet integritas, cujus, non sunt resignata claustra pudoris. Propter munditiam Libanus: propter integritatem non incisus. Merito non incisa, quæ non est divisa. Vis audire incisam? *Mulier nupta cogitat quæ mundi sunt, quomodo placeat viro, et divisa est: utique in Deum et virum divisa; et forte non æqualiter divisa, sed in virum propensior. Mulier autem innupta et virgo non cogitat nisi quæ domini sunt, quomodo placeat Deo* (I Cor. vii, 34). *Quasi Libanus non incisus evaporavi habitationem meam.* Matris Domini specialiter hæc verba videntur. Illa vere Libanus, et Libanus non incisus. Illa vobis evaporavit, sacræ virgines, habitationem suam, habitationem cœlestem, habitationem angelicam, quando virginalis conversationis exempla in vos transfudit, et perpetui pudoris inspiravit amorem; et satis expressit habitationis suæ gratiam, quam evaporare se dicit. Quid enim habitatione virginea vapori similis? Nihil habet hæc conversatio carnem, nihil mundanum, sed totum cœleste. Supermundanum totum, spirituale totum; et ido simile vapori: sed quali vapori? *Et tanquam balsamum*, inquit, *non mixtum odor meus.* Tanquam balsamum non mixtum, tanquam balsamum non corruptum, tanquam balsamum non adulteratum. Est mixtura, quæ balsamum simulat et mentitur: et est mixtura, quæ etsi non habet balsami similitudinem, bonum tamen **54** contristat odorem. Est ergo, ut sic dicam, balsamum verum et solum; et est balsamum etsi verum, non solum: et est balsamum, nec verum nec solum. Primum in perfectis est: hoc ultimum, in deceptis: medium, in illis qui etsi nulla illuduntur fallacia, aliqua tamen vitutis gratia destituuntur. Merito itaque illa quæ sola gratia plena erat, quasi balsamum non mixtum odorem suum dicit.

6. Quod si tu virginitatem oles, si orationum instantiam, si jejuniorum abstinenciam, bene oles, et balsamum oles. Si vero impatientiæ adhuc morbo laboras, si vaniloquium, si levitas consiliorum, si ardor explendæ propriæ voluntatis, si tristitia, si tædium, si horum aliquod unum in te nominatur, mixtus est jam odor tuus, et non purum balsamum spiras. Modica enim stilla admixtionis peregrinæ totam balsami massam contristat. Bene quidem cum illo agitur, qui si quid triste fortuito et velut subito redolet, statim abolet. *Nam in multis offendimus omnes*, dicit apostolus (Jacob. iii, 2). Ex subito quidem lapsu, sed statim correcto, nullus est odor cœstimandus; magis vero ex eo in quo quis est sedulus vitio. Periculosa et pessima mixtura est, quando vitium quodlibet virtutis mentitur speciem; et angelus satanæ in angelum lucis se transfiguratur (II Cor. xi, 14), et quasi balsamum facit venenum spirare. Unguentarius est Satanas, nolite ab illo oleum emere. Non enim tam confector est quam corruptor unguenti. Denique sicut scriptum est, *Fervescere facit quasi ollam mare, et ponit sicut cum unguenta ebull-*

tiunt (Job. xli, 22.) Mors in hac olla. Ollam hanc succensam vidit Jeremias, et faciem ejus a facie aquilonis (Jer. i, 13). Qualis unguentorum artifex, qui de mortis olla vitæ vapores exire simulat? qualis artifex, qui ollæ succensæ faciem quasi ab austro fervere facit, per quam potius ab aquilone mala exardescunt in terra? Aut filius prophetae est, aut certe propheta, qui mortem in olla deprehendit, et vapores ejus ab aquilone venire. Sulphurei sunt vapores, quos olla carnis tuæ succensa evomit: et tu in his balsami tibi videris odorem sentire? Si per te nescis balsamum merum a mixto discernere, veni ad Prophetas, veni ad filios Prophetarum Apostolos, qui te mixturarum differentias doceant, qua in olla mors sit. Talis Paulus, qui dicere ausus est: *Non ignoramus astutias ejus* (II Cor. ii, 11). Si non sufficit manus tua, ut purum habeas balsamum, sancti te doceant quomodo misceas. Attulit Nicodemus mixturam myrrhæ et aloes quasi libras centum (Joan. xix, 39), et Mariæ emerunt unguenta (Marc. xvi, 1). Sed Maria Domini mater unguenta non tam comparat, quam spirat; quæ unctum oleo lætitiæ ipsum parturivit Christum. *Tanquam balsamum*, inquit, *non mixtum odor meus*.

7. Si mixtura rationem ignoras, veni ad doctores Ecclesiæ, ad eos qui columnæ quædam sunt et firmamentum veritatis, et columnæ argenteæ in Domini ferculo, et sacri dispensatores eloquii ab his discere quomodo cogites quæ Domini sunt, et quomodo sollicita sis pro Christo ut sibi placeas. Tunc et tu columnas habebis in te argenteas, si utriusque testamenti fueris suffulta scientia. Ideo et hic post Libani ligna, columnas subtexit argenteas sermo divinus, ut habeas mysterium fidei in conscientia pura. Mysterium fidei, quam sacrum tibi præscribit eloquium, eloquium argenteum est: ut evangelicis et apostolicis subnixæ præceptis, illa mediteris, illa conserves et conferas in corde tuo; nec patiaris inertem situ coherere et obliterari, et oblivionis ærugine denigrari divini verbi argentum.

8. Sed non possumus nunc in sermonem hodiernum has inserere columnas. Hunc enim tractatum Libani præoccupaverunt ligna, et in eorum odore longius quam putabam noster sermo excurrit, suavitate illectus materiæ. Tibi, Domine, hunc commendo Libanum, Libanum egregium, hunc chorum virgineum, sacrarum cœtum feminarum. Tu custodi ut non succidatur, ut non incidatur, sed sua illi servetur integritas, servetur castitatis candor, quia Libanus candorem sonat: servetur puritas mentis, ut sanctæ, sint et corpore et spiritu. Custodi Libanum hunc, cujus ligna in ferculi tui dedicasti materiam. Procul ab illo sit prophetica comminatio: *Aperi, Libane, portas tuas, comedat ignis cedros tuas* (Zach. xi, 1). Portæ istæ claudantur aliis, soli aperiantur tibi. Tu illi clavis sis et claustrum, tu signa et resigna, ut nec signaculum nec clavem præter te recipiat, Christe Jesu, qui Deus es benedictus in sæcula sæculorum. Amen.

55 SERMO XVIII.

Ferculum sibi fecit rex Salomon de lignis Libani.
(Cant. iii, 9.)

1. Lignis Libani incorruptio carnis, et munditiæ vobis est candor expressus. Bona quidem est castitas: sed quod non est ex fide, peccatum est (Rom. xiv, 23). *Fide*, dicit Scriptura, *purificans corda eorum* (Act. xv, 9). Non enim sola carnis continentia castitas censetur: cordis multo magis est æstimanda puritate. *Jam vos*, inquit Jesus, *mundi estis propter sermonem quem locutus sum vobis* (Joan. xv, 3). Bonus fidei sermo qui mundat: et ideo in hoc ferculi cultu post ligna Libani columnas producit argenteas, et virginalis mentem munditiæ ad sacri provocat meditationem eloquii, eloquii casti, eloquii quod argento examinato confertur (Psal. xi, 7). Bonæ sunt in pectore virginum erectæ columnæ, si sacræ fuerint Scripturæ suffultæ et cognitione fidei, et recogitatione frequenti. Bonus Libanus es, si mundum cor habes, mundum a cogitatione fœda, et a cogitatione infideli. Magna fœditas spiritus, fidei corruptela. Quod si sana fuerit in te firma forma fidei, jam unam habes columnam. Noli tamen esse hac contenta, adjuge et alteram: meditare in lege Domini die ac nocte. Infidelitatem et fornicationem puta, si mens tua vel modicum a fidei recogitatione declinet. Bonæ columnæ sunt divinæ notiæ et memoriæ legis: recta credulitas et recordatio fidei. Columna es, si fueris in fide firma: argentea, si divini fueris usu instructa sermonis. *Rectum est*, inquit, *verbum Domini et omnia opera ejus in fide* (Psal. xxxii, 4). Bonæ columnæ fides et verbum fidei. Verbum hoc prope sit in corde tuo; nam in ore prope est: prope sit et perpetuo ibi sit. Ex abundantia cordis oris sermo erumpat. *Septies in die*, inquit propheta *laudem dixi tibi* (Psal. cxviii, 164). Vos, sacræ virgines, dicite semper. Septies quidem dicite laudem propter horas solemnes: semper autem cantantes et psallentes in cordibus vestris.

2. Argenteæ sint linguæ vestræ. Argenteæ sunt, si de sacra Christum pagina sonant. Non mittatur massa plumbea in os vestrum. Plumbeum os est, quod nil subtile loquitur, nil acutum, nil de supernis; sed totum remissum est, totum hebes, totum de imis, fortasse et de iniquis. Nam iniquitas sedet in talento plumbi (Zach. v, 7, 8). Homo ille evangelicus peregre proficiscens, non talia servis suis talenta distribuit (Matth. xxv, 14, 15). Nolite de talibus negotiari talentis, in thesauris vestris hujusmodi non inveniantur. Paulo dicenti intendite: *Omnis sermo malus ex ore vestro non procedat, sed qui bonus est ad ædificationem fidei* (Ephes. iv, 29). *Ad ædificationem*, inquit, non ad eversionem fidei. Fereum os est quod fidem evertit, quod sanctam subruit conversationem, quod instrumentum est belli, seminarium litis, quod murmur et amaritudinem sonat. Bestia talis in Daniele describitur, dentes et ungues ferreos habens, commandens et commi-

nuens omnia (Dan. vii, 7). Nulla inter oviculas, imo inter amicas Domini bestia talis reperiatur. In hoc grege virgineo nulla virulenta, nulla violenta sit: nullus in hoc paradiso serpentis sibilus sonet. Virgineum os virulenta verba non decent. Quid? pravus polluta verbis osculum in sponsi labia porriges? Candor ipse lucis æternæ, et nil inquinatum attingit illum. Memento os tuum cœlestibus osculis et osculis consecratum. Sacrilegium puta, si quid non dulce, non divinum, non de sancta pagina sonet. *Buccinate*, inquit, *in neomenia tuba, in insigni die solemnitatis vestræ* (Psal. lxxx, 4). Omnis dies vobis solemnitas debet esse; semper neomenia, semper sabbatum. Ideo os vestrum quasi tuba sit ductilis, tuba argentea: tuba quæ non lites, sed lætitiæ sonet, sed solemnitatem, sed cantica spiritualia.

3. Nescio quomodo de columnis argenteis ad tubas nostra deflexit oratio: nisi quod optima columna est in domo Domini, qui tale os portat. Bona columna est in quo fessi sustentatur. Habes in Isaia: *Dominus dedit mihi linguam eruditam, ut sciam eum qui lapsus est sustentare verbo* (Isa. l, 4). Erudita plane lingua Christi Jesu, annuntiantis pacem, prædicantis bonum. Lingua placabilis lignum vitæ (Prov. xv, 4), columna et firmamentum veritatis. Et tu virgo in hoc sponsi imaginem porta, ut habeas linguam eruditam, linguam placabilem; non erroneam, non vagam, non labilem ad otiosa, sed quæ loquatur iudicium; quæ verbum solatii proferat, quæ columna quædam sit et firmamentum ad ædificationem 56 fidei, vel tuæ, vel alienæ. Prope sit verbum fidei in ore tuo, et in corde tuo (Rom. x, 8). Vis columnam audire argenteam? *Lex*, inquit, *Dei ejus in corde ipsius: ecce argentum. Et non supplantabuntur gressus ejus* (Psal. xxxvi, 31): ecce columna. Jure columna, quæ subverti non potest. *Verbo Domini celi firmati sunt*, inquit Psalmista (Ps. xxxii, 6). Hoc verbo confirmetur cor virginis; ut cœlum sit, ut sedes Dei, ut reclinatorium possit aureum fieri. In argento, fidei rationem et scientiam accipite: in auro, intelligentiæ et veritatis fulgorem. Reclinatorium hoc aureum super hujusmodi columnas imponitur. *Nisi enim credideritis, non intelligetis* (Isa. vii, 9, sec LXX). Fidei eruditio ad intelligentiæ puritatem gradum præstat. Fundamento huic contemplationis innititur gratia. Dum in sermone Dei meditaris fideliter, et per patientiam et consolationem Scripturæ ad spem te supernam erigis, columnam te exhibes. Reclinatorium aureum tunc exurgis, cum nuda tibi sine sermonis involucro raptim incipit coruscare veritas.

4. Sed jam perfectius ordinem intueri, et propectum quemdam de Libani lignis ad columnas argenteas, et aureum reclinatorium. In Libano cordis munditia; in argento divinæ legis notiæ; in auro sive sermonis ministerio mysteria sacra manifeste resplendent. In primo mentis oculum purgas: in secundo prospicis: perspicis autem in tertio. Vel si mavis ita dici, mundaris, meditaris, specularis. Con-

fessio, inquit, *et pulchritudo in conspectu ejus* (Psal. xcv, 6). In Libano pulchritudo, in argento confessio, in auro divinæ conspectus præsentia tibi commendatur. Quam magna est confessionis et pulchritudinis hujus gratia, quæ in conspectu tantæ majestatis admittitur! Vis alibi in Psalmo hanc distinctionem audire? *Cor*, inquit, *mundum crea in me, Deus, et spiritum rectum innova in visceribus meis. Ne projicias me a facie tua?* (Psal. l, 12, 13). Vides quomodo abyssus abyssum invocat; quomodo diversa Scripturæ capitula sibi concinunt. Primum ad Libani candorem refer. Beati enim mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt (Matth. v, 8). Secundum ad argenti columnas. Rectum est enim verbum Domini. Tertium ad aureum reclinatorium, ubi Domini facies sine velamento sincere videtur: et in auro rutilat majestas regia; hoc est, purgatum, instructum, et, ut sic dicam, præstrictum spiritum sibi postulat dari. In Libano purgatur, in argento instruitur, in auro præstringitur. Præstringitur enim vere in contemplando quælibet purgatæ mentis acies: et coruscationes intimæ lucis ad modicum sustinet. Hos profectum gradus relege tu, quæ speculationis aspiras ad gratiam. Nihil in te fœdum, nihil infidele resideat, ut nuda tibi possit fulgurare veritas. Primo emundare, secundo exercitare, tertio intueri. Emundare a lege carnali, exercitare in lege fidei, intueri et perspicere in lege perfectæ libertatis, in lege spirituali. Ubi enim spiritus Domini, ibi libertas (II Cor. iii, 17). In lege quæ litteræ velamine caret, in qua nec errori, nec ignorantia, nec ænigmatum locus est. Error ubi est, seducit. Ignorantia ubi est, non ducit. Ænigma ubi est, etsi ducit, non tamen perducit. Quis ibi erret? Reclinatorium enim est, et quies, et votorum finis. Quis ignoret? Aurum enim est, et rutilat ad lucem. Quod ibi ænigma? Votorum finis, et serena veritas, ænigmatum figuras non recipit. Ibi nihil falsum, nihil occultatum, nihil figuratum: aurum est, et fulget; reclinatorium est, et fovet; dulcis fomes, sed hora fugax. Et fulgor iste fulguri comparatur. In momento, fit, in ictu oculi, in novissima tuba. Novissima tuba est, quando non jam in pagina, sed in ipsa præsentia innotescit; quando quis efficitur docibilis Dei; quando post Apostolorum et Prophetarum sermones novissime in se ipso Dei Filius Patris Verbum loquitur. Tuba hæc nescit incertum sonum dare; non sonat nisi ad solemnitatem, nisi in neomenia, et novæ lucis exordio.

5. Buccina nobis tu, bone Jesu, in neomenia tuba, in insigni die solemnitatis nostræ. Vere insignis dies, ubi divina majestas se manifestat: nihil insignius, sed nil succinctius. Diem dixi: hora est. Hora vere insignis, et vere solemnitas. Eructa tu nobis, Jesu bone, æterni illius diei horas aliquas. Diem illum statim efficies, cui tuæ lucis verbum eructas, qui dies es æternus. Fulgura nobis coruscationes tales. Fulgur efficitur, cui tu fulguras. Similem tibi reddis, si quem irradias. *Similes*, inquit, *ei erimus cum apparuerit* (I Joan. iii, 2). Montes quos tali radio